

Programa

9 h Recollida de la documentació

9.30 h Presentació de la Jornada

A càrrec dels representants de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona i l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

10 h Ponència:

Els fons privats als arxius municipals, a càrrec de Teresa Cardellach (Arxiu Municipal de Terrassa) i de Josep Matas (advocat).

11.15 h Pausa

11.45-13.45 h Tallers:

• 1r Taller: *Polítiques públiques d'ingressos de fons*

Coordinador: Lluís-Esteve Casellas (Arxiu Municipal de Girona)

Fila zero: Àngels González (Arxiu Municipal de Viladecans), Nicolau Guanyabens (Arxiu Municipal de Montornès del Vallès) i Joaquim Nolla (Arxiu Municipal de Tarragona).

• 2n Taller: *Protocols d'actuació i tractament arxivístic*

Coordinador: Joaquim Daban (Arxiu Municipal de Lloret de Mar)

Fila zero: Josep Conejo (Oficina de Patrimoni Cultural), Anna Magrinyà (Subdirecció d'Arxius i Museus de la Generalitat de Catalunya) i Ariadna Mercado (Generalitat de Catalunya).

• 3r Taller: *Formes de difusió i comunicació*

Coordinador: Jordi Serchs (Arxiu Fotogràfic de Barcelona)

Fila zero: Susanna Muriel (Fotoconnexió), Maria Luz Retuerta (Arxiu Comarcal del Baix Llobregat) i Dolors Visa (Arxiu Municipal de Barcelona).

16 h Taula rodona: *La captació de fons documentals privats en institucions públiques*

Moderador: Xavier Tarraubella (Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona)

Participants: Carles d'Armengol (Fundació Moret i Marguï), Sandro Machetti (Universitat de Lleida), Juan Naranjo (Soler y Llach Subastas Internacionales), Jesús Navarro (Museu d'Art Jaume Morera de Lleida) i Joan Soler (Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya).

18.30 h Cloenda

Data:

10 d'abril de 2014

Lloc:

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona

C/ Montalegre, 5
08001 Barcelona

Informació i inscripcions:

Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Rocafort, 242 bis, 1r.
08029 Barcelona
Telèfon: 93 419 89 55
associacio@arxivers.com

- La inscripció és gratuïta.
- En el moment de formalitzar la inscripció caldrà triar el taller en el qual es vulgui participar.
- Inscripcions: del 19 de març fins el 2 d'abril.
- Les places són limitades.

Organitza:

Subdirecció General d'Arxius i Museus
Generalitat de Catalunya

Oficina de Patrimoni Cultural
Diputació de Barcelona

Arxiu Municipal de Barcelona
Ajuntament de Barcelona

Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Col·labora:

Sistemes de Publicacions
Informàtiques SL

8è Laboratori d'Arxius Municipals

Els fons privats als arxius municipals

Barcelona, 10 d'abril de 2014

CCCB. Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona

Montalegre, 5
08001 Barcelona

Presentació

La Subdirecció General d'Arxius i Museus de la Generalitat de Catalunya, l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, l'Arxiu Municipal de Barcelona i l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya organitzen el 8è Laboratori d'Arxius Municipals. Aquest vuitè laboratori vol continuar essent un espai de trobada en què l'intercanvi d'experiències, el debat i la reflexió dels arxivers i arxiveres municipals contribueixin a l'avenç en l'acció dels mateixos arxius municipals.

La jornada s'iniciarà amb la ponència "Els fons privats als arxius municipals", que presentarà una panoràmica sobre la naturalesa dels fons documentals privats, el seu règim jurídic, les polítiques de captació dels arxius públics en general i dels arxius municipals en particular, i els diversos factors que hi intervenen. També s'abordaran els protocols d'actuació a l'hora d'ingressar aquests fons a dos nivells: el jurídic, és a dir, la conveniència d'utilitzar un determinat tipus de contracte segons cada cas; i el tècnic, el tractament arxivístic que cal plantejar-se també per a cada cas. Un darrer aspecte a valorar, com a culminació del tractament arxivístic, serà la difusió i la comunicació d'aquests fons privats amb l'aplicació de les TIC i l'optimització de la xarxa d'internet.

A tall de reflexió general -si ens aturem i fem una mirada als darrers trenta anys dels arxius municipals- podem afirmar que segurament, en els seus inicis, les polítiques de captació de fons privats van estar marcades per autèntiques operacions de salvament de patrimoni documental. Tot i que aquestes accions poden donar-se puntualment, en general ha guanyat terreny una planificació amb més o menys recorregut que afavoreix uns processos de treball més normalitzats i més acurats.

Aquesta jornada vol analitzar l'estat actual de tot això, intercanviar experiències i debatre la relació actual dels fons privats i els arxius municipals. Estem convençuts que només d'aquesta manera podrem compartir la feina feta fins ara i plantejar aquells objectius i actuacions que ens permetin avançar en la captació, el tractament i el valor afegit dels fons privats en el si dels arxius municipals.

Tallers

A continuació, es formaran tres tallers en els quals els assistents treballaran en grup de forma simultània.

• 1r Taller: *Polítiques públiques d'ingressos de fons*

En la creació dels serveis d'arxiu municipals probablement la improvisació o la urgència d'un ingrés d'un fons documental privat era més freqüent que no pas l'existència d'una planificació en aquest sentit. En l'actualitat, els arxius municipals amb una certa trajectòria ja disposen en major o menor mesura d'una política d'ingressos de fons. Amb tot, la planificació cedeix encara a la improvisació o actuació urgent per part dels arxius? Quin paper juguen els recursos humans, tècnics i econòmics en aquestes polítiques? Cal comprar fons documentals o només s'ha de cercar la forma de donació o dipòsit? Hi ha criteris més o menys uniformes per taxar documents? Qui capta o qui hauria de captar fons documentals: els arxius, les biblioteques, els centres de documentació, els museus, etc.? Com es valora la pertinença territorial idònia d'un fons (local, supralocal, etc.)? Hi ha cooperació, coordinació o competència entre arxius i altres equipaments a l'hora de captar fons privats?

• 2n Taller: *Protocols d'actuació i tractament arxivístic*

En aquest procés creixent de consolidació dels arxius municipals en general, hi ha algunes referències jurídiques editades de quins formularis i contractes es poden emprar a l'hora d'ingressar un fons privat en un arxiu municipal. Hi ha criteris comuns o recomanables en aquest sentit? Quins avantatges i inconvenients ofereixen les diferents formes jurídiques d'ingrés de fons privats tant per als cedents com per als arxius receptors? Es contempen amb prou cura els drets d'autor i la propietat intel·lectual dels documents que integren els fons a ingressar? I en relació al tractament arxivístic, ¿hi ha eines i recursos suficientment estandarditzats o caldria potenciar més l'intercanvi de coneixements i experiències, quant a classificació, descripció, avaluació, accés, conservació, etc.? Els fons privats convenientment tractats poden oferir un valor afegit per als mateixos arxius i per a la societat? S'acompleix la màxima d'ingressar per conservar i difondre?

• 3r Taller: *Formes de difusió i comunicació*

La difusió i la comunicació dels fons documentals és una de les funcions essencials que tenen encomanades els arxius municipals. Però, com es difonen els fons privats en l'actualitat? S'aprofiten suficientment les TIC per fer efectiva aquesta difusió? Hi ha estratègies de difusió i comunicació específiques per als fons privats? Es podrien captar més fons privats si s'optimitzessin més les TIC i s'incrementés la presència dels arxius a la xarxa d'internet? L'ús de les TIC i les xarxes generen els anomenats usuaris virtuals, ¿sabem com són aquests usuaris i què volen? Cal potenciar més el treball de cooperació i treball en xarxa entre els mateixos arxius i amb altres equipaments? Els arxius són prou visibles en relació a la difusió i comunicació dels seus fons envers la societat en general? En termes de difusió, com s'ha rebut la revolució digital per part dels arxius municipals? Cal que es consolidi i s'estengui?

Taula rodona: *La captació de fons documentals privats en institucions públiques*

La captació de fons documentals privats en arxius municipals i en altres equipaments culturals és una línia de treball que, de tant en tant, apareix als mitjans de comunicació, sobretot en casos com, per exemple, els arxius fotogràfics de fotoperiodistes reconeguts, els arxius d'editorials de dilatada trajectòria o de personalitats destacades de la nostra societat. Qui ha d'ingressar aquests fons documentals privats i amb quins criteris? S'apliquen principis de coordinació o competència entre els diferents actors a l'hora de captar fons? Cal respectar la voluntat del cedent a dipositar el seu fons a on vulgui o cal reconduir aquesta idea a l'equipament més idoni conceptualment i territorial?